

Bisschop Eijk 'creëert leegte om zich heen'

Van onze verslaggever Peter de Graaf, Volkskrant 5 januari 2010

Achtergrond..

UTRECHT Met een simpel briefje van twee alinea's heeft aartsbisschop Wim Eijk vorige week één van de boegbeelden van behoudend katholiek Nederland de laan uitgestuurd: dr. Nelly Stienstra, universitair docent vertaalwetenschap en onder meer verantwoordelijk voor de Nederlandse vertaling van de laatste pauselijke encyclieken, mag niet langer vrijwilligerstaken verrichten in de Catherinakathedraal in Utrecht.

Steen des aanstoots is de kritiek die Stienstra openlijk heeft geuit over de sluiting van het Ariënskonvikt, de priesteropleiding in Utrecht. Volgens Eijk moet ook een vrijwilliger in de kerk loyaal zijn aan de bisschop. 'Hieraan hebt u afbreuk gedaan door mijn integriteit openlijk via de media in twijfel te trekken en door meer dan eens tijdens een liturgische viering in de kathedrale kerk van St. Catharina ostentatief te laten blijken dat u het met enkele van mijn beleidsbeslissingen niet eens bent', schrijft hij. 'Daarom dient u met onmiddellijke ingang uw activiteiten als vrijwilliger in de St. Catherinakathedraal te Utrecht te staken.'

Stienstra, die onder meer lector (voorlezer) was en de bedevaart naar Echternach organiseerde, is woedend en wil de geschillencommissie inschakelen. 'De bisschop vaart helemaal zijn eigen koers', zegt ze. 'Als iemand maar een beetje kritiek heeft op zijn beleid, dan is het foute boel. We waren nota bene goede vrienden. De bisschop kwam bij mij thuis, om een glas wijn te drinken of te eten. Ik ben zwaar teleurgesteld.'

Eijk heeft sinds zijn aantreden in Utrecht twee jaar geleden al meer mensen tegen zich in het harnas gejaagd. Maar volgens kerkhistoricus Peter Nissen is dit conflict heel bijzonder, omdat de kemphanen beiden tot de behoudende vleugel van de katholieke kerk behoren. 'Opmerkelijk dat de aanpak van Eijk ook in orthodoxe kring steeds meer verzet oproept', aldus Nissen. 'Het draagvlak voor zijn beleid brokkelt steeds meer af.'

Hij spreekt over 'een titanenstrijd'. Nissen: 'Stienstra is niet zomaar een vrijwilliger. Ze heeft als voorzitter van Contact Rooms Katholieken goede contacten in Rome. Eijk heeft daar ook goede contacten. Hij zal niet blij zijn dat dit conflict met een andere orthodoxe katholiek op straat ligt.'

Volgens zijn collega Ton van Schaik creëert de bisschop 'steeds meer leegte om zich heen'. Als na de progressieve nu ook de behoudende katholieken zich van hem afkeren, is het hek van de dam. 'Eijk maait iedereen weg die maar een flintertje kritiek heeft. Als hij wakker wordt, ziet hij een woestijn om zich heen.'

Perschef en rechterhand van Eijk Hans Zuidwijk zegt dat het vertrek van Stienstra onvermijdelijk was. 'Ze heeft de bisschop beticht van

machtsmisbruik en gebrek aan menselijkheid. Dat soort woorden heeft een vrijwilliger niet te bezigen.'

Eijk heeft een ingrijpende reorganisatie doorgevoerd, waarbij zeventig van de honderd medewerkers zijn ontslagen. Volgens Zuidwijk, door Van Schaik omschreven als 'de Raspoetin van de Maliebaan', was de sanering bittere noodzaak: 'Anders was het bisdom vorig jaar failliet gegaan.'

Volgens Nissen hebben Eijk en Zuidwijk alle macht naar zich toe getrokken. 'Dit zijn bijna stalinistische praktijken. Je mag de leider alleen maar toejuichen en met zijn beleid instemmen, anders lig je eruit.'